

DANSK SELSKAB FOR TIBETANSK KULTUR

TIBET

NUMMER 71

ÅRGANG 23

DECEMBER 2007

Tibetansk nomadeliv i forandring

Fotoudstilling på Dansk Etnografisk Forenings hjemmeside om tibetanske nomader bosat i Qinghai og Sichuan – i de tidligere tibetanske områder, Amdo og Kham.

Tekst og foto: Ellen Bangsbo, antropolog

Se alle billederne på: <http://etnografiskforening.dk/udstilling.php>

En dreng læser sine lektier en sen eftermiddag i den lille landbyskole for nomadeborn.

Lille glad nomadepige, der endnu er for ung til at gå i skole.

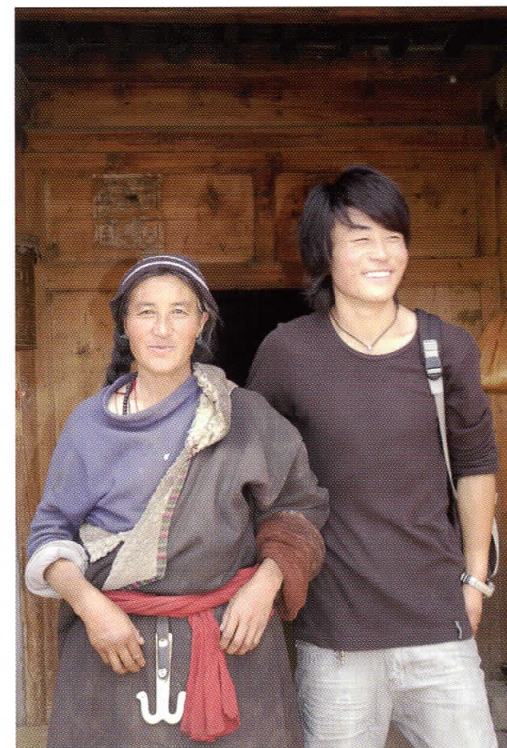
Hele det tibetanske etniske område dækker et langt større areal end det nuværende Tibet (Tibets Autonome Region). Der bor ca. 5,8 millioner tibetanere i Kina, men heraf bor kun 2,7 millioner tibetanere i selve Tibet. Over halvdelen af alle tibetanere i Kina er således bosat i provinserne Qinghai, Sichuan, Gansu og Yunnan.

De højtbeliggende områder i Himalaya plateauet på mellem 3.500 til 4.300 m kan ikke opdyrkes, og tibetanske nomader har igennem århundreder levet her med traditionel hyrde drift af yakokser og får. Disse højtliggende områder anses ikke som attraktive for det voksende antal Han-kinesere der i tiltagende grad migrerer til de mindre befolkede områ-

der i det vestlige Kina.

Hverdagsliv i disse områder står i stærk kontrast til bylivet i Kinas østlige provinser. Her, helt ude på landet lever mange tibetanere stadig af den traditionelle hyrde drift og benytter traditionelle husholds-arbejds metoder. Analfabetisme og arbejdsløsheden er udpræget, og selvom lokale tibetanere har svært ved at følge udviklingen med hensyn til at finde arbejde, så har de uden problemer indpasset brugen af den moderne teknik samt statussymboler, som de på helt naturlig vis anser for passende i deres hverdag. Det er ikke et særsyn at se tibetanere bosat på græssteppen bruge TV apparater, nydeligt installeret i et af de sorte nomadetelte, vævet af groftspundet yakokseuld. Brugen af motorcykler er tiltagende, og mobil telefoner og solfangere bruges overalt.

Tibetansk buddhisme er en stærk og synlig komponent i den tibetanske hverdag, og tibetanske munke er synlige i landskabet og i gadebilledet. Hvor klo-

En ung tibetaner sammen med sin mor. Selvom de unge har stor respekt for de traditionelle værdier, foretrækker de at tage vestligt tøj på.

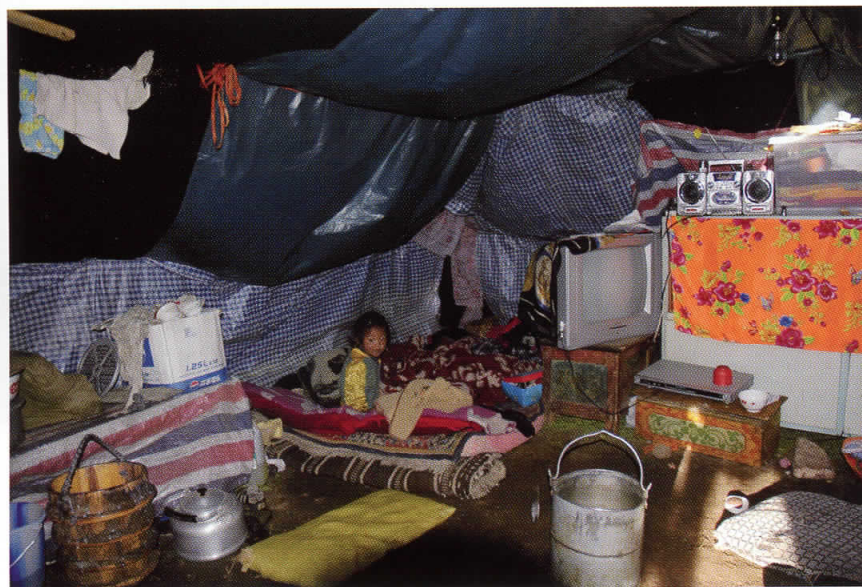
Daglige pligter for nomadekvinder inkluderer stadig indsamling af yakgødning, der bruges til brændsel. Det ser charmerende ud, men er hårdt og beskidt arbejde – og koldt i vintermånederne.

strene ikke længere har indtægter som jordbesiddere, forsøger de i stedet at få en indkomst ved, at nogle munke kører taxakørsel, eller at klosteret har anlagt en benzintank, hvor munkene service-rer kunderne.

Det „frie“ liv på steppen værdsættes dog ikke af myndighederne, og de sid-

ste års krav om påtvungen indhegning af græsningsarealer har skabt splid og har medvirket til, at mange tibetanske nomader er blevet klar over, at deres traditionelle livsform i fremtiden ikke længere vil være en stabil levevej. Myndigheder påskynder til, at nomader bliver bofaste, hvilket de fleste nomader

også gerne vil – i det mindste i vintermånederne. Mange forældre erkender, at skolegang og uddannelse er nødvendig for, at deres børn skal finde arbejde, og på privat initiativ fra lokale tibetanere ser man små skoler skyder op selv i de fjernest beliggende egne. En livsform med hyrdedrift i denne del af verden er krævende og barsk, og de færreste unge ønsker at følge i deres forældres fodspor. Det fornemmes derfor, at livsformen som tibetansk nomade er en identitet, der fremhæves med stolthed, hvorimod det at leve som nomade er en livsform, som ikke længere betragtes som attraktiv.

TV er udbredt selv i afsides landområder. Denne nomadefamilie anskaffede sig med stolthed et TV-apparat, mens Ellen Bangsbo boede hos dem. Antenneforbindelse fik de fra svigerforældrene, der var bosatte i et hus i nærheden, men ofte bruges TV-apparater kun til videofilm. De sorte nomadetelte er ikke vantøtte, så der hænges plastic på indersiderne af teltet.

Tibetansk nomadekvinde spreder tibetansk ost ud til tørring i solen.

Tibetansk nomadekvinde spreder tibetansk ost ud til tørring i solen.